



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I STOCKHOLM**

Avdelning 32

**DOM**

2018-06-05

Meddelad i Stockholm

Mål nr

3823-18

**SÖKANDE**

Green Landscaping AB, 556773-4800  
Jägershillgatan 14  
213 75 Malmö

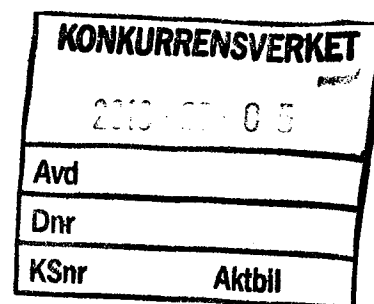
Ombud: Advokat Anna Lundberg och biträdande jurist Rebecka Norell  
Setterwalls Advokatbyrå  
Box 1050  
101 39 Stockholm

**MOTPART**

Stockholms stad, Exploateringskontoret  
Box 8189  
104 20 Stockholm

**SAKEN**

Offentlig upphandling



**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår Green Landscaping AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 968121

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: <a href="mailto:forvaltningsrattenistockholm@dom.se">forvaltningsrattenistockholm@dom.se</a> <a href="http://www.domstol.se/forvaltningsratt">www.domstol.se/forvaltningsratt</a>	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30

## BAKGRUND

Stockholms stad genomför en upphandling av anläggningsentreprenad Maltesholmstorget i Hässelby Strands Centrum (dnr E2017-04609) genom förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Två bolag lämnade anbud i upphandlingen, däribland Green Landscaping AB vars anbud förkastades vid kvalificeringen. Genom tilldelningsbeslut den 7 februari 2018 tilldelades det andra bolaget kontrakt i upphandlingen.

## YRKANDEN M.M.

Green Landscaping AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Som stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Upphandlingen har skett i strid med 4 kap. 1 § LOU genom att upphandlingsdokumentet har utformats på ett så otydligt sätt att det strider mot principerna om transparens och förutsebarhet i LOU, alternativt genom att upphandlingsdokumentet var utformat på ett sådant sätt att ett anbud under en viss nivå inte skulle komma att antas, vilket i sig strider mot LOU. Detta har medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada.

Stockholms stad bestrider ansökan om överprövning och anför att staden inte brutit mot någon bestämmelse i LOU. Upphandlingen har genomförts på ett öppet sätt. Anbudsgivarna har behandlats på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och anbuderna har prövats i enlighet med förfrågningsunderlaget. Det strider inte mot LOU att föreskriva att anbud under en viss nivå inte kommer att antas. Under alla förhållanden har sökanden inte visat att denne lidit eller riskerat att lida skada av de överträdelser som görs gällande.

## SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

### Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Detta framgår av 4 kap. 1 § LOU. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 20 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

I LOU saknas beträffande förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller detaljerade regler i fråga om utformning av desamma. En upphandlande myndighet har således stor frihet att utforma dessa på sätt som den bedömer lämpligt. Förfrågningsunderlaget ska dock vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara utformad på så sätt att den leder till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får endast godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och LUF samt unionsrätten inte träds för när (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i RÅ 2002 ref. 50).

### Förvaltningsrättens bedömning

Av punkten 1.2.3.8 i förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande. Om begärt á-pris saknas i anbudet åsätts värde motsvarande det högsta á-priset aktuell post från någon anbudsgivare plus 25 %. Om ersättningskravet något begärt á-pris för kompletterande á-prislista understiger 60 % av marknadens nivå för á-priset utvärderas inte anbudet.

Bolaget gör gällande att aktuell punkt har utformas på ett så otydligt sätt att det strider mot principerna om transparens och förutsebarhet. Otydligheten består i första hand i att kravet kan tolkas på olika sätt och att ordet ”någon” skulle kunna tolkas som att något á-pris slumpmässigt kommer att väljas ut från en annan anbudsgivare vilket i sin tur kan leda till att Stockholms stad fritt kunnat ”välja ut” ett värde i bedömningen.

Frågan är därmed om skrivningen är tillräckligt tydlig för att rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare ska kunna förstå det på samma sätt (jfr EU-domstolens avgörande C-19/00 SIAC Construction Ltd).

Förvaltningsrätten anser att det aktuella kravet inte rimligen kan uppfattas på annat sätt än att det är det högsta offererade á-priset i upphandlingen för aktuell post som ska utgöra grund för beräkningen. Kravet är sålunda tillräckligt tydligt. Förvaltningsrätten finner därmed att det i denna del inte är visat att Stockholms stad genom utformningen av underlaget brutit mot LOU eller de bakomliggande gemenskapsrättsliga principerna. Det saknas således skäl för ingripande med anledning av vad bolaget har anfört i denna del.

I andra hand anför bolaget att aktuell punkt dessutom är otydlig då kravet att ett begärt á-pris inte får understiga 60 % av ”marknadens nivå” brister i transparens då det ingenstans i upphandlingsdokumentet närmare framgår

vad som menas med ”marknadens nivå” och bedömningen därmed inte kan bli annat än subjektiv.

Enligt förvaltningsrättens mening ger ordalydelsen inte utrymme för annan tolkning än att det är fråga om ett golvpris även om denna term inte har använts. För att kunna lämna ett bud krävs således att anbudsgivarna tar ställning till vad som utgör marknadens nivå. Den upphandlande myndigheten ger i förfrågningsunderlaget ingen vägledning i denna fråga.

Förvaltningsrätten konstaterar att den tillämpade utvärderingsmodellen kunde ha utformats på ett tydligare sätt. Detta särskilt med tanke på att det rör sig om ett mätbart kriterium, dvs. ett pris. De skiftande förhållandena som förekommer i det ekonomiska livet gör dock att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (RÅ 2002 ref. 50).

Marknadspris kan enligt förvaltningsrättens mening inte utgöras av annat än en ungefärlig uppskattning. Det går med tillämpning av utvärderingsmodellen således inte att fastställa någon absolut nivå för golvpriset. Däremot går det enligt förvaltningsrätten att beräkna ett rimligt begränsat intervall under vilket anbud kan förkastas med hänsyn till golvpriset. Detta får i sammanhanget anses vara tillräckligt för att anbudsgivare ska kunna lämna konkurrenskraftiga bud som kan utvärderas på ett godtagbart sätt. Förvaltningsrätten finner sammantaget – och med beaktande av RÅ 2002 ref 50 – att förfrågningsunderlaget inte är behäftat med sådana allvarliga brister att det strider mot LOU eller gemenskapsrätten. Det saknas således skäl för ingripande med anledning av vad bolaget har anfört i denna del.

Bolaget gör vidare gällande att förekomsten av golvpris i sig strider mot LOU. Om ett pris är onormalt lågt ska prövas från fall till fall enligt reglerna om onormalt låga anbud (16 kap. 7 § LOU).

Förvaltningsrätten konstaterar att något hinder mot att i utvärderingsmodell-  
en ställa upp ett obligatoriskt krav om lägsta pris eller s.k. golvpris inte kan  
utläsas av LOU eller av praxis.

Bestämmelsen i 16 kap. 7 § LOU utgör en skyddsregel för anbudsgivarna och tar sikte på att ett anbud inte får förkastas på grund av att det är onormalt lågt utan att anbudsgivaren har fått chansen att först lämna en förklaring. Enligt förvaltningsrättens mening syftar bestämmelsen dock inte till att reglera begränsningar av vilka ska-krav en myndighet kan välja att uppställa i en upphandling (se Kammarrätten i Stockholms dom den 3 oktober 2017 i mål nr 533-17). Bolaget har angett 1 kr avseende 9 stycken á-pris. Dessa á-priser understiger uppenbart efterfrågade golvpriset. Förekomsten av det aktuella golvpriset eller den omständigheten att bolagets anbud förkastats då det brustit i förhållande till kravet utgör således inte grund för ingripande.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att bolaget inte har visat att det finns skäl för ingripande enligt LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Alexander Dettner  
Förvaltningsrättsfiskal

Förvaltningsrättsnotarien Julia Amelin har föredragit målet.



## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

### Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

### Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

*Forts. nästa sida*



## Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

## Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

